
Sprawa: Odpowiedź na petycję nr 739/2024 w sprawie zwiększenia dochodów budżetów gmin oraz wprowadzenia pełnej autonomii samorządów w uchwalaniu podatków i opłat lokalnych
Znak sprawy: DPL1.056.12.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie z 22 lipca 2024 r. nr 739/2024 w sprawie zwiększenia dochodów budżetów gmin, działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w zakresie swojej właściwości (§ 1, 3 i 4 petycji), uprzejmie informuję.

Zakwalifikowanie wystąpienia jako petycji

Wystąpienie zostało zakwalifikowane jako petycja. Zgodnie z przepisami ustawy o petycjach, przedmiotem petycji może być między innymi żądanie zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagającej szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Zgłoszone żądanie

W przedstawionym przez Panią wystąpieniu zawarte są postulaty:

- 1) przeprowadzenia analiz dotyczących kwoty wolnej od podatku PIT i powrotu do rozwiązań w zakresie skali podatkowej¹, obowiązujących w 2016 r. oraz likwidacji ulg wprowadzonych w okresie od 2018-2023 r. w ustawie PIT (§ 1 petycji),

---

¹ Art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm.), dalej „ustawą PIT”.

- 2) wprowadzenia autonomii podatkowej gmin, a w tym celu uchylenie przepisów: art. 1b, 6, 7, 9, 12 i 16 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz uchylenie ustaw: o podatkach i opłatach lokalnych, o podatku leśnym, o podatku rolnym (§ 3 i 4 petycji).

Obowiązujący stan prawny

Odnosząc się do pierwszego postulatu, należy zwrócić uwagę, że w 2016 r. tzw. kwota wola od podatku PIT wynikająca ze skali podatkowej wynosiła 3089 zł i jej wysokość nie gwarantowała zachowania minimum egzystencji podatnikom rozliczającym się skalą podatkową. Obowiązujące wówczas przepisy zostały zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny jako niezgodne z art. 2 i art. 84 Konstytucji RP.

Kolejny postulat wymieniony w § 1 petycji przewiduje likwidację ulg w PIT wprowadzonych w okresie 2018-2023 r. Realizacja tego postulatu oznaczałaby zatem likwidację m.in.: ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi dla rodzin 4+ czy ulgi termomodernizacyjnej. Ulgi te mają na celu wsparcie określonych grup społecznych np. osób do 26 roku życia wchodzących na rynek pracy, seniorów, którzy kontynuują zatrudnienie po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (kobiety 60 lat, mężczyźni 65 lat), osób wychowujących co najmniej 4 dzieci oraz osób podejmujących działania mające na celu ochronę środowiska poprzez poprawę efektywności energetycznej swoich jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

W odniesieniu do postulatu wymienionego wyżej w pkt 2 (§ 3 i 4 petycji) informuję, że nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy i musi być zgodne z zasadami prawa ujętymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Podatki lokalne w całości zasilają budżety gmin i to organy jednostki samorządu terytorialnego mają prawo ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych w zakresie określonym w ustawie.

Mieszkańcy i rada gminy dla realizacji specyficznych lokalnych potrzeb społecznych mają możliwość zwiększenia dochodów gminy w drodze referendum o samoopodatkowaniu.

Sposób załatwienia petycji

Rozpatrując postulaty przedstawione w petycji, należy stwierdzić, że tworząc prawo podatkowe, racjonalny ustawodawca musi mieć na względzie i ważyć interesy podatników, państwa oraz gmin. Z uwagi na brak uzasadnienia postulatów zawartych w petycji, nie sposób odnieść się szczegółowo do zawartych w niej propozycji.

Realizacja zgłoszonego postulatu o obniżeniu kwoty wolnej od podatku prowadziłaby do przywrócenia rozwiązań niezgodnych z Konstytucją RP. Z kolei likwidacja ww. ulg uniemożliwiłaby realizację celów, dla których zostały one wprowadzone. Z tego względu nie są planowane prace legislacyjne przewidujące ich likwidację.

Niezależnie od powyższego informuję, że na bieżąco dokonywana jest analiza celowości zachowania ulg i zwolnień obowiązujących w prawie podatkowym.

Ulgi i zwolnienia, których cel został zrealizowany lub które nie zasługują na dalsze utrzymanie, są sukcesywnie znoszone.

Uwzględniając cel zgłoszonej petycji, tj. ograniczenie strat (podwyższenie wpływów z tytułu PIT) dla samorządów, uprzejmie informuję, że Minister Finansów przygotował projekt ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (numer UD90 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów). Projekt był przedmiotem sejmowych prac legislacyjnych (druk sejmowy nr 622) i przebieg prac nad projektem ustawy można śledzić na internetowej stronie Sejmu Rzeczypospolitej, a następnie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Proponowane w projekcie rozwiązania mają na celu przede wszystkim wprowadzenie do porządku prawnego regulacji, zapewniających stabilny system finansowania jednostek samorządu terytorialnego (dalej: JST) oraz zwiększenie dochodów JST w sposób systemowy.

Przygotowane przez Ministra Finansów rozwiązania pozwolą na:

- 1) wzmocnienie i ustabilizowanie finansów JST poprzez zwiększenie ich dochodów własnych,
  - 2) wzmocnienie finansowe wszystkich samorządów. Każdy samorząd będzie miał zagwarantowane wyższe dochody niż obecnie,
  - 3) zmniejszenie wpływu zmian podatkowych na dochody podatkowe JST.
- Rozwiązania te realizują zatem cel zgłoszonego postulatu bez konieczności wprowadzania niekorzystnych – dla wszystkich podatników podatku PIT rozliczających się skalą podatkową – rozwiązań związanych z podwyższaniem ich obciążeń podatkowych.

Odnosząc się do postulowanych zmian stwierdzam brak podstaw do uwzględnienia proponowanych rozwiązań w prawie podatkowym.

Jednocześnie informuję, że kwestie dotyczące świadczenia wychowawczego zostały uregulowane w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci². W 2024 r. na wypłatę świadczenia wychowawczego została zaplanowana kwota 63.654.576 tys. zł (świadczenie w wysokości 800 zł od 2024 r.). Podejmowanie działań w celu wprowadzenia zmian w ww. ustawie pozostaje we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Podstawa Prawna

1. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870)
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1317)
4. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70, z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 888)
7. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1176)

---

² Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421, z późn. zm.)

8. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 października 2015 r. sygn. akt K 21/14.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Monika Derejko-Kotowska

Dyrektor

Departament Podatków i Opłat Stanowiących Dochód Jednostek Samorządu
Terytorialnego